

Emili Saguer i Santiago Masó: un incident

HAN ARRIBAT FINS A NOSALTRES LES PROVES DOCUMENTALS d'un incident entre el notari Emili Saguer i Olivet i l'advocat Santiago Masó i Valentí (1878-1960), el qual alternava la seva professió de jurista amb les col·laboracions al *Diario de Gerona* que havia fundat i dirigia el seu pare, Rafael Masó i Pagès (1851-1915).

L'any 1907, Santiago Masó va demanar a Emili Saguer, per motius professionals, l'opuscle *Naturalesa jurídica de la llegítima segons el Dret de Catalunya*, imprès a la casa Pacia Torres de Girona el 1905 (Preu, 1 pesseta). Saguer n'hi féu arribar un exemplar, però va afegir, a les darreres pàgines, una nota manuscrita en forma de carta que, a més d'incloure unes consideracions jurídiques, deia això:

«Sr. D. Santiago Masó: Us remeto un dels pocs exemplars que em queden de l'opuscle (...) Si heu tingut de demanar-me aquest insignificant fascicle, és degut a què no tinguent les meves migrades produccions la suficient vàlua per a ocupar l'atenció del *Diario de Gerona*, m'estalvio de remetre-les-hi, doncs ni sisquera s'atreviren a donar compte del meu opuscle sobre la parceria, imprès en la mateixa casa. Vostre s.s., Emili Saguer.»

Santiago Masó va respondre amb una carta de la qual es conserva l'esborrany i a la qual pertanyen aquestes frases:

«Agraïdíssim de debò per la finesa de remetre'm un dels pocs exemplars que li quedaven (...) Rebi doncs les molt expressives mostres del meu reconeixement i digni's acceptar-ne l'import de l'opuscle, que li acompanyo.

I ara permeti'm una breu exculpació del càrrec que em fa (...) S'erra, si es creu de bona fe que jo no dono a les seves mai migrades produccions tota la vàlua que tenen. Li puc provar ensenyant-li el lloc preferent en què les tinc entre els meus llibres d'estudi, i els senyals de què els he estudiat. Que el *Diario de Gerona* no s'hagi ocupat dels seus opuscles, permeti'm que li digui que no és cert. Si no ho recordo malament, vaig publicar un article al *Diario* sobre *El catalanisme i la llei penal*, i també es donà compte de l'aparició del volum sobre la parceria. Del que pot queixar-se és que no se'n fes judici crític, però recordo molt bé que un dia a V. mateix vaig dir-li que, quan sortís el segon volum amb la resposta de V. a en Martí Mira-

lles, publicaria en el *Diario* el meu modest judici sobre aquella qüestió. I passà el temps i no vaig tenir el gust de rebre el segon opuscle, que després vaig veure a casa d'un company advocat que no ha de fer, per sort d'ell, de periodista.

Per altra part, sento que identifiqui per complert la personalitat del *Diario* amb la meua humil de professional; això fóra lo mateix que si jo cregués que l'amic Sr. Saguer, a qui jo aprecio, me té malvolences, perquè *Lo Geronès* reproduïx els insults i les ofenses que un altre periòdic escriu contra el meu pare i contra el meu germà Rafael i contra mi. Déu me'n guard ni de pensar-ho!

No sé si amb lo dit quedo als ulls de V. net de culpa i mereixedor d'una amistat i companyerisme que per la meua part cregui que és sempre veritable i afectuosa. Son devotíssim servidor, S. Masó.»

Emili Saguer, en una carta de 27 de setembre, va rebutjar l'import de l'opuscle en aquests termes:

«Amic Masó: De retorn de Barcelona vaig trobar-me ahir amb la vostra carta que aprecio com se mereix.

Però tinc de dir-vos amb tota franquesa que no heu reflexionat que seria per a mi i per a vos una ofensa el fet que jo cobrés una pesseta per un opuscle meu a un compar.y de carrera, quan precisament mai he cobrat de ningú que m'hagi demanat un llibre, ni sisquera als no advocats.

Per lo demés, sento que hagueu interpretat que lo que deia del *Diario* fos en to de crítica, doncs em limitava a consignar-ho com a fets.

Em dieu que no teniu la segona part de l'assumpte de la parceria, i no vull que tingueu per culpa meua un treball incomplet. Vostre s.s., Emili Saguer.»

Aquest incident epistolar és una mostra ben expressiva de la personalitat dels dos corresponents, de les seves afinitats professionals i de les seves discrepàncies polítiques. Aquests papers, tot i el seu caire quasi domèstic, il·lustren prou bé el clima de l'època en una ciutat «petita i delicada».

Narcís-Jordi Aragó

NOTARIA DE
D. SAGUER
C/ALTA DE LA UNIVERSITAT, 10

GIRONA

Handwritten note in Spanish, dated 27/9/1907, from Emili Saguer to Santiago Masó. The text discusses the author's opinion on the book 'Naturalesa jurídica de la llegítima segons el Dret de Catalunya' and mentions the 'Diario de Gerona'.

Santiago Masó.